

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

Факультет початкового навчання

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

**МАТЕРІАЛИ
VIII НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ДРУГОГО РОКУ НАВЧАННЯ**

(11 травня 2024 р., м. Харків)

**Харків
2024**

УДК 373.3

ББК 74.202.21

С 88

*Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 4 від 17 квітня 2024 р.*

С 88 Сучасний стан та тенденції розвитку початкової освіти в Україні : матеріали VIII науково-практичної інтернет-конференції здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти другого року навчання факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди (11 травня 2024 р., м. Харків) / за заг. ред. д-ра пед. н., доц. О. А. Мкртічян. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2024. 51 с.

У збірнику подано матеріали тез виступів на науково-практичній інтернет-конференції здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти другого року навчання факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди. У матеріалах висвітлені актуальні питання теорії та методики навчання і виховання молодших школярів, психологічні аспекти навчання і виховання учнів молодшого шкільного віку, взаємодія та співпраця учителя, учня і батьків.

Для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і викладачів закладів вищої освіти.

УДК 373.3

8. **Костенко Евеліна** (наук. кер. – к. пед. н., доц. В. О. Шищенко)
Шляхи реалізації компетентісного підходу в новій українській школі..... 19
9. **Кравцова Анна** (наук. кер. – к. пед. н., доц. Н. О. Агаркова)
Інноваційні технології дистанційного навчання молодших школярів..... 20
10. **Лагутіна Анастасія** (наук. кер. – к. пед. н., доц. Н. О. Агаркова)
Розвиток критичного мислення молодших школярів на уроках..... 21
11. **Левченко Анна** (наук. кер. – к. пед. н., доц. С. О. Лавренко)
Використання казкотерапії в освітньому процесі початкової школи..... 22
12. **Лісничка Альбіна** (наук. кер. – к. пед. н., доц. С. О. Лавренко)
Особливості дидактичної гри в початковій школі..... 23
13. **Міланіна Анастасія** (наук. кер. – к. пед. н., доц. С. О. Лавренко)
Конструктор «Lego» як засіб розвитку творчих здібностей молодших школярів.. 24
14. **Улезкіна Світлана** (наук. кер. – доктор філософії, доц. І. А. Небитова)
Реалізація індивідуального підходу до навчання в освітньому процесі початкової школи..... 25
15. **Шаламова Єлизавета** (наук. кер. – к. пед. н., доц. С. О. Лавренко)
Розвиток творчих здібностей учнів молодшого шкільного віку під час освітнього процесу в умовах НУШ..... 26
16. **Шевченко Аліна** (наук. кер. – к. пед. н., доц. С. О. Лавренко)
Форми та методи роботи з обдарованими учнями початкових класів..... 27
17. **Шестак Марія** (наук. кер. – к. пед. н., доц. С. О. Лавренко)
Дитячий фольклор як засіб розвитку пізнавального інтересу молодших школярів..... 28

Секція 3. Теорія і методика виховання молодших школярів

1. **Алтанець Олександра** (наук. кер. – к. пед. н., доц. Н. О. Агаркова)
Особливості процесу формування уявлень молодших школярів про здоровий спосіб життя..... 29
2. **Головіна Поліна** (наук. кер. – к. пед. н., доц. В. О. Шищенко)
Особливості розвитку у молодших школярів ціннісного ставлення до природи... 30

Особливості дидактичної гри в початковій школі

Лісничка Альбіна

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент С. О. Лавренко

Важливим засобом ефективної навчальної діяльності у молодшому шкільному віці є дидактична гра. Завдяки їй розвиваються всі сторони психіки дитини, закладається фундамент для її шкільного навчання. Питання сутності, видів, особливостей застосування та значення гри у навчальному процесі досліджували О. С. Газман, Д. Б. Ельконін, К. Левін, Дж. Г. Мід, П. І. Підкасистий, Г. К. Селевко, С. А. Шмаков Й. Хейзінг та ін.

Сучасна дидактика розглядає ігри як інструмент ефективної взаємодії педагога і учнів. Захопившись грою, учні початкової школи не помічають самого навчання. Дидактичні ігри необхідно використовувати у освітньому процесі як активний засіб навчання, виховання і розвитку школярів. З кожним днем сюжети, ігрові ситуації мають змінюватись. Поступово цікава гра, творча композиція слів переростають у справжню навчально-пізнавальну працю. Гра дарує радість і захоплення кожному учаснику. Використання гри та ігрових елементів дає змогу зробити значний крок у формуванні особистості учня початкових класів.

Проводити ігри, створювати ігрові ситуації необхідно на кожному уроці. Це особливо стосується учнів 1 класу – перехідного періоду, коли учні ще не звикли до тривалої напруженої діяльності, оскільки вони швидко стомлюються, їхня увага нестійка, одноманітна діяльність швидко набридає.

Ігри важливо проводити систематично і цілеспрямовано на кожному уроці, починаючи з елементарних ігрових ситуацій, поступово ускладнюючи і урізноманітнюючи їх у відповідності до нагромадження в учнів знань, вироблення вмій і навичок, засвоєння правил гри, розвитку пам'яті, виховання кмітливості, самостійності, наполегливості тощо.

Надзвичайно важливу роль в ігровій ситуації має чітке дотримання правил гри, які виконують функцію організуючого елемента і є засобом об'єктивного управління грою. Правилами визначаються способи дій та їх послідовність, вимоги до поведінки, регулюються взаємини дітей у грі, сприяючи вихованню наполегливості, чесності, кмітливості тощо.

Головними умовами ефективності застосування дидактичних ігор є органічне включення до навчального процесу, захоплюючий сюжет, наявність справді ігрових елементів, зокрема зачинів, римування, обов'язковість правил, які не можна порушувати, використання лічилок, емоційне ставлення самого вчителя до школярів (його слова й рухи цікаві, несподівані для дітей).

Отже, дидактичні ігри в початковій школі є невід'ємною частиною освітнього процесу, а їх систематичність впровадження, цілеспрямованість, дотримання правил, цікавий сюжет тощо є обов'язковими моментами на уроках у початковій школі.